Sinoda o sinodnosti: vrijeme je da se Crkva vrati Kristu

dijalog.hr/vjera-i-duhovnost/aktualnosti/sinoda-o-sinodnosti-vrijeme-je-da-se-crkva-vrati-kristu/95254

Rob Mutsaerts August 29, 2026

Otvoreno pismo Njegovoj Svetosti Papi Lavu XIV.

Sveti Otče,

S poštovanjem prema službi koja Vam je povjerena kao nasljedniku svetoga Petra i u zajedništvu s Crkvom koju je Krist izgradio na apostolima, obraćam Vam se ovim otvorenim pismom. Ne činim to olako. Ono što me navodi da javno izgovorim ove riječi jest briga koja u konačnici nadilazi svako drugo crkveno razmatranje: spasenje duša.

Salus animarum suprema lex – spasenje duša vrhovni je zakon. Moje je pitanje jednostavno i ozbiljno: pomaže li sinodni postupak doista približiti duše Kristu i vječnomu spasenju? To je prema mojem mišljenju odlučujuće pitanje.

Sveti Otče, potpuno sam svjestan da petrovska služba nosi odgovornost o kojoj netko tko je izvan te službe može samo naslućivati. Upravo zbog toga pišem ove riječi, ne iz nedostatka poštovanja prema papinskoj službi, nego iz ljubavi prema istoj toj službi. Uostalom, Krist je Petru povjerio ne samo da ujedinjuje braću, nego i da ih učvršćuje u vjeri: *Pa kad k sebi dođeš, učvrsti svoju braću* [*Luka* 22, 32].

Uostalom, svijet malo dobiva od Crkve koja samo ponavlja ono što sam svijet već misli. Potrebna mu je Crkva koja ga usmjerava na Krista, s ljubavlju, ali bez straha.

Moju zabrinutost u vezi sa Sinodom o sinodnosti treba čitati u tom svjetlu. A prije svega, pitam se što sve to znači za jednostavna vjernika koji od svoje Crkve ne očekuje trajni tijek, nego jasnoću o putu prema Bogu.

Ovo pismo stoga nije optužnica protiv osoba. Isto tako, ne želim poreći dobre nakane mnogih koji su se iskreno posvetili sinodnomu postupku. Dobre nakane zaslužuju priznanje. Ali dobre nas nakane ne oslobađaju dužnosti da ispitujemo plodove. Sâm nam je Krist za to dao jednostavno mjerilo: *Po njihovim ćete ih plodovima prepoznati* [*Matej* 7, 16].

Stoga vjerujem da je nakon godina sinodnih savjetovanja, sastanaka, izvješća i spisa došlo vrijeme da se u svoj otvorenosti zapitamo o tim plodovima.

Ne iz cinizma, nego iz ljubavi prema Crkvi.

Ne iz nostalgije za idealiziranom prošlošću, nego iz brige za njezinu budućnost.

I ne da bismo vodili crkveno-političku bitku, nego zato što iza svih rasprava leži stvarnost koja je beskrajno važnija: vječno spasenje duša koje je Krist povjerio svojoj Crkvi.

Iz te brige, Sveti Otče, predstavljam Vam sljedeće razmišljanje.

Sinoda o sinodnosti

Tko prosuđuje Sinodu o sinodnosti isključivo na temelju njezinih vlastitih ciljeva lako može napisati pozitivnu priču. Slušalo se. Govorilo se. Pitalo se za mišljenje tisuće ljudi. Okupljali su se biskupi, svećenici, redovnici i laici. Razgovaralo se o zajednici, sudjelovanju i poslanju. Pojavio se čak i novi crkveni rječnik: *sinodnost*, *slušanje*, *razlučivanje*, *sudjelovanje*, *razgovor u Duhu*, *pokretanje postupka*.

Ali istu priču moguće je promatrati i s potpuno drukčijega gledišta. Dopustite mi da postavim neugodno pitanje: **Što je sve to zapravo donijelo?**

Ne: koliko je sastanaka priređeno? Ne: koliko je izvješća napisano? Ne: koliko je ljudi sudjelovalo? Nego: je li vjera postala jača? Je li se Krista jasnije naviješta? Je li se produbio katolički identitet? Je

li se više ljudi obratilo? Je li se nedjeljna Misa bolje pohađa? Ima li više svećeničkih zvanja? Je li vjeronauk postao snažniji? Je li se pojavilo veće štovanje Euharistije? Je li ćudoredno učenje Crkve postalo jasnije? Je li se povećala vjerovjesnička hrabrost? Kada se postave takva pitanja, Sinodu je nemoguće smatrati uspješnom.

Sada je tomu dodano još nešto. Sinodni pothvat uistinu nije završen. Službeno razdoblje provedbe nastavlja se kroz biskupijske, nacionalne i kontinentalne sastanke i na kraju treba doživjeti vrhunac crkvenom skupštinom u Rimu u listopadu 2028. U svibnju 2026. Vatikan je ponovo objavio opsežnu putanju/vremenik o tome. To kritiku čini još relevantnijom. Ono što je nekoć započelo kao sinoda 2021.–2024. prijeti da postane trajni oblik upravljanja.

Sinoda o sinodi

Prvo važno obilježje već je u nazivu: Sinoda o sinodnosti. Tradicionalno, sinoda se sazivala jer je Crkva trebala govoriti o nečemu. O poevanđeljenju, braku i obitelji, svećeništvu, Euharistiji, Svetom Pismu, krivovjerju, pastirskoj krizi ili konkretnom problemu.

Na Sinodi o sinodnosti sam postupak postaje tema. Moglo bi se to usporediti sa sastankom koji se beskrajno sastaje kako bi raspravljao o tome kako od sada održavati sastanke.

Crkva poznaje sabore i sinode od davnine. Apostoli su se bili okupili u Jeruzalemu. Biskupi su međusobno vijećali. Pape su se savjetovale s biskupima. Veliki sveopći sabori nezamislivi su bez zajedničkih crkvenih savjetovanja. Ali to se razlikuje od sinodnosti kao trajne crkvene paradigme.

Klasična sinoda bila je sredstvo. U suvremenom sinodnom diskursu, sinodnost prijeti postati sama sebi ciljem. I upravo tu problem počinje s tradicionalnoga katoličkoga gledišta.

Crkva nije razgovor, nego prihvaćena stvarnost

Jer Crkva ne počinje s našim razgovorom. Počinje s Kristom. To zvuči samo po sebi razumljivo, ali ima dalekosežne posljedice. Krist nije osnovao raspravnu skupinu. Pozvao je apostole. Dao im je vlast. Poslao ih je propovijedati, krstiti i poučavati: *Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode* [*Matej* 28, 19]. Uputa je u tom pogledu temeljita. Vjera ne nastaje tako što Crkva prvo popisuje što ljudi vjeruju, a zatim iz svih tih iskustava izvlači zajedničko uvjerenje. Vjera se **prima**.

Pavao za to stalno rabi riječi: *primiti*, *predati* i *očuvati*. Crkva ima Objavu ne zato što ju je zamislila, nego zato što ju je primila. To znači da kršćanstvo, u biti, ne može biti demokratsko. Ne zato što je demokracija kao oblik vladavine loša, nego zato što istina ne nastaje većinom glasova.

Ako sutra 90 posto katolika više ne bi vjerovalo u stvarnu nazočnost Krista u Euharistiji, Krist stoga ne bi bio ništa manje istinski prisutan. Ako 80 posto odbaci određeno ćudoredno učenje, to učenje ne postaje automatski neistinito. Istina se ne proizvodi usuglašavanjem. To predstavlja prvo veliko područje napetosti oko sinodnoga pohvata.

Slušanje: koga?

Ključna riječ tijekom cijeloga postupka bila je *slušanje* (kao da to nikada nismo činili). Samo po sebi, nema se što prigovoriti. Biskup mora slušati. Svećenik mora slušati. Kršćani moraju slušati jedni druge. Pastir koji nikada ne sluša svoje stado nije dobar pastir.

Ali odmah slijedi pitanje: Koga Crkva mora slušati prije svega? Tradicionalni odgovor glasi: Krista, Sveto Pismo, apostolsku Predaju, svetce, svjedočanstvo dvadeset stoljeća kršćanstva, Učiteljstvo. I, naravno, i vjernike.

Međutim, u određenim sinodnim tekstovima redoslijed se čini olako obrnut. Počinje se s iskustvima, željama, frustracijama i očekivanjima suvremenih ljudi, a zatim se postavlja pitanje kako bi Crkva trebala odgovoriti na njih. To se čini pastirski privlačnim, ali sadržava opasnost.

Jer, što se događa kada se želje modernoga čovjeka sukobe s Evanđeljem? Tada se ne mora promijeniti Evanđelje; tada se čovjek mora promijeniti. U kršćanstvu se to naziva obraćenjem. I upravo se ta riječ izrazito malo čuje u mnogim modernim crkvenim raspravama.

Veliko odsutno: obraćenje

Tu leži najdublja slabost cijeloga pothvata. Crkva ne postoji poglavito da bi potvrđivala ljude u onome što već jesu. Postoji da bi ih dovela Kristu.

Prve Isusove riječi javnoga propovijedanja nisu: „Prvo mi recite što mislite o trenutnim crkvenim strukturama.“ Nego: *Obratite se i vjerujte evanđelju!* [*Marko* 1, 15]. To je znatno manje birokratski. I znatno temeljitije.

Crkva mučenika nije promijenila rimski svijet priređivanjem sastanaka slušanja o pitanju kako Rimljani mogu uključivije doživjeti kršćansku zajednicu. Ona je naviještala Krista. Petar je naviještao Krista. Pavao je naviještao Krista. Franjo je naviještao Krista. Dominik je naviještao Krista. Franjo Ksaverski naviještao je Krista. Ivan Marija Vianney naviještao je Krista. Majka Terezija naviještala je Krista. Ivan Pavao II. naviještao je Krista.

Nesumnjivo su slušali ljude. Ali slušanje nikada nije bila krajnja točka. Krajnja točka bilo je obraćanje Kristu.

Slon u dvorani sinodne skupštine

Štoviše, postoji neobičan nesklad između problema o kojima se opširno raspravljalo u sinodnom postupku i stvarne krize u kojoj se nalazi Zapadna Crkva.

Temeljne probleme Crkve u Nizozemskoj, Belgiji, a osobito Njemačkoj, ali i u velikim dijelovima Zapadne Europe, nije teško prepoznati. Crkve se prazne. Župe se spajaju. Samostani nestaju. Redovnici i redovnice stare. Poznavanje katoličke vjere opada. Ispovijed je za mnoge katolike zapravo nestala. Broj svećeničkih zvanja ostaje nizak na mnogim mjestima. Mnogi kršteni jedva da više vjeruju u bitne istine vjere. Među velikim skupinama katolika sakramentni život ozbiljno je oslabljen. U tim okolnostima očekivalo bi se da će crkvena operacija diljem svijeta prije svega postaviti jedno pitanje: Kako možemo ponovo osvojiti svijet za Krista?

Međutim, puno se pozornosti posvećuje strukturama, sudjelovanju, postupcima donošenja odluka, odgovornosti za žene, uključivosti, odnosima moći i načinu djelovanja crkvenih tijela. To mogu biti valjane teme. Ali kuća u plamenu ima drukčije potrebe od onih kojima se bavi kućanstvo.

Parkinsonov zakon[1] u Crkvi

Ustanove koje izgube iz vida svoju izvornu svrhu često počinju sve snažnije govoriti o vlastitom ustroju. Tvrtke do beskonačnosti pričaju o postupcima. Sveučilišta o upravljanju. Vlade o modelima sudjelovanja. A crkvene organizacije o strukturama.

Što manje poevanđeljenja, to više odbora za poevanđeljenje. Što manje zvanja, to više dokumenata o zvanjima. Što manje ljudi dolazi u crkvu, to dulji postaju sastanci o tome kako biti Crkva. To zvuči cinično, ali iza toga stoji ozbiljna misao: birokracija može stvoriti privid djelovanja dok stvarnost pokazuje suprotno. Čovjek plovi bez kompasa.

Očekivanja koja se ne mogu ispuniti

Sinodni tijek povećao je očekivanja. To se dogodilo prije svega zato što su se tijekom različitih dionica savjetovanja dopuštane teme koje se dotiču pitanja o kojima Crkva već ima jasno učenje. Ženski đakonat. Svećeništvo. Spolno ćudoređe. Homoseksualni odnosi. Odnos između laika i klera. Crkvena vlast. Decentralizacija. Položaj žena.

Kada se o takvim temama godinama „raspravlja“, prirodno se stvara dojam da se i one s vremenom mogu promijeniti. Uostalom, inače se o njima ne bi beskrajno pričalo.

Tu nastaje dušobrižni paradoks. Od ljudi se traži da izraze svoja očekivanja. Nakon toga, pokaže se nemogućim ispuniti neka očekivanja, a da se ne ugrozi nastavak katoličkoga učenja bez prekida. Što se onda događa? Široko rasprostranjeno razočaranje. Crkva je sama stvorila očekivanja koja na kraju ne može ispuniti. To nije dušobrižni dobitak. To je recept za izigranost.

Protestantizacija katoličkoga poimanja Crkve

Osim toga, s tradicionalističkoga motrišta ovdje je vidljiva povijesna ironija. Brojne sastavnice moderne sinodne kulture zapravo pokazuju sličnosti s razvojima koji su desetljećima bili vidljivi u protestantskim crkvama. Veći naglasak na sudjelovanju. Više upravnoga prinosa. Više savjetodavnih struktura. Veće težište na mjesnim zajednicama. Veće isticanje pojedinačnoga iskustva. Više rasprave o promjeni društvenih stajališta. Manje samorazumljive hijerarhijske vlasti.

Samo po sebi, to ne mora biti sasvim pogrješno. Ali povijesno pitanje je neizbježno: Je li to model doveo do veličanstvenoga kršćanskoga preporoda u protestantskom svijetu? U velikim dijelovima zapadne Europe odgovor je jasan: nije. Zašto bi onda Katolička Crkva upravo preuzela upravne i dušobrižne obrasce crkvenih zajednica koje su često još ranije i još teže prolazile kroz isto posvjetovljenje?

Bolesnik se rijetko oporavlja uzimajući lijek od bolesnika u postelji pokraj sebe koji je u još gorem stanju.

Zaboravljena alternativa: težnja za svetošću

Velike katoličke obnove gotovo nikada nisu počinjale sa strukturama. Počinjale su sa svetcima. Nakon razdoblja pokvarenosti došli su obnovitelji. Benedikt, Bernard, Franjo, Dominik, Katarina Sijenska, Ignacije Lojolski, Terezija Avilska, Karlo Boromejski, Franjo Saleški, Ivan Bosco, Terezija Lisieuxška, Maksimilijan Marija Kolbe, Ivan Pavao II. Njihov program bio je iznenađujuće jednostavan: postati svet.

Jer svetac ima vjerovjesničku moć s kojoj se nijedan spis o politici ne može mjeriti. Župa sa svetim župnikom ima više budućnosti nego biskupija s dvadeset radnih skupina o sinodnosti i visoko plaćenim zaposlenicima. Samostan s deset revnih redovnika poevanđeljuje više od stotinu stranica crkvenoga žargona. Svećenik koji vidljivo vjeruje da stoji pred Bogom na oltaru može k vjeri dovesti više ljudi nego konferencija o participativnoj liturgiji.

Tu možda leži alternativa koju Sinoda nije dovoljno istaknula: ne manje slušanja, nego više svetosti. Ne manje sudjelovanja, nego više obraćenja. Ne manje dijaloga, nego više naviještanja.

Liturgija kao lakmusov papir

S tradicionalnoga gledišta povrh svega zapanjujuće je kako je kriza liturgije dobila zapravo malo središnje pozornosti. Jer ako netko istinski želi znati stanje Crkve, mora promatrati njezino bogoslužje. *Lex orandi, lex credendi*. Kako se moli, tako se izražava vjera.

Kada katolici jedva više razumiju da Misa svetootajstveno uprisutnjuje Kristovu žrtvu, kada svijest o svetom oslabi, kada tišina nestane, kada ispovjedaonice ostanu prazne, a euharistijsko klanjanje postane sporedno, tada Crkva **nema problem upravljanja.**

Tada ima problem vjere. Nova struktura sudjelovanja to ne može riješiti. Ne može ni novi sastanak. Možda može ponovno otkriće Boga.

Paradoks sudjelovanja

Sinodni pothvat ističe sudjelovanje. Ali tu se pojavljuje neobičan paradoks. Ljudi koji intenzivno sudjeluju u crkvenim savjetodavnim postupcima ne predstavljaju nužno cijelu Crkvu.

Tihi katolik koji svako jutro dolazi na Misu, moli krunicu i poučava vjeri svoje unuke obično ne piše sinodno izvješće. Mladi katolik koji putuje tri sata kako bi nazočio tradicionalnoj liturgiji obično nije u biskupijskoj radnoj skupini. Majka šestero djece koja pokušava odgajati svoju obitelj kao katoličku možda ima malo vremena za sastanke o slušanju. Kontemplativna sestra ne ispunjava anketu. Pa ipak, njihova vjera može biti dublje ukorijenjena od vjere profesionalnih sudionika crkvenih sastanaka.

Svatko tko sluša samo one koji dolaze pred mikrofon lako može zaboraviti da je narod Božji veći od kruga oko stola za sastanke.

Sinodnost ili kolegijalnost?

Možda bi dio zbrke nestao kad bi se ponovo preciznije govorilo. Katolička predaja ima jasan pojam: kolegijalnost. Biskupi, zajedno s Petrom i pod Petrom, čine Biskupski zbor. Osim toga, postoje svećenička vijeća, pastoralna vijeća, sinode, kapituli (kaptolske i redovničke skupštine) i bezbrojni drugi oblici vijećanja. Zašto je za to bila potrebna nova sveobuhvatna kategorija: *sinodnost*?

Upravo zato što je pojam toliko širok – nemoguće je smisliti definiciju – svatko pod njim može razumjeti nešto drukčije. Za jednoga to znači slušanje. Za drugoga decentralizaciju. Za trećega demokratizaciju. Za četvrtoga dušobrižnu obnovu. Za petoga promjenu službi u Crkvi. Za šestoga

drugačiji spolno ćudoređe. Pojam koji može značiti sve, na kraju ne znači ništa. Zato je opravdano pitanje razmjernosti. Koliko energije još treba uložiti u ovo? Koliko sastanaka? Koliko sinodnih timova? Koliko izvješća? Koliko vrjednovanjā vrjednovanjā?

I prije svega: što bi se dogodilo kada bi se ista količina vremena, novca, umnih napora i biskupske pozornosti uložila u poučavanje o vjeri, seminare, sjemeništa, katolički odgoj i obrazovanje, bogoslužje, ispovijed, euharistijsko klanjanje, dušobrižnu skrb za brak i izravno poevanđeljenje? To je, čini mi se, retoričko pitanje.

Najdublji problem: ekleziologija

U konačnici, dakle, rasprava zapravo nije o sastanku. Riječ je o pitanju: Što je Crkva? Je li ona poglavito zajednica koja zajednički traži ono što treba postati? Ili je ona u prvom redu božanska stvarnost koja je primila ono što treba biti? Katolički odgovor može biti samo ovo drugo.

Crkva se mora neprestano obraćati, ali je izgrađena na apostolima. Čuva vjeru koju nije sama izmislila. Stoga svaka sinodnost mora u konačnici biti ograničena nečim što nije otvoreno sinodnoj raspravi: istinom koju je Krist objavio.

Svijet ne čeka sinodnu Crkvu

I u tome je možda najveća tragedija. Suvremeni je svijet u izvanrednoj duhovnoj krizi. Ljudi traže smisao. Mladi traže identitet. Usamljenost raste. Obitelji se raspadaju. Tehnika sve dublje prodire u ljudski život. Pornografija iskrivljuje seksualnost. Materijalizam ne ispunjava. Klimatske promjene za mnoge postaju zamjenska religija. Ljudi se boje smrti, ali jedva znaju zašto žive.

A usred toga svijeta, Crkva ima nešto izvanredno. Ima Evanđelje. Sakramente. Euharistiju. Ispovijed. Dvije tisuće godina mudrosti. Sveto Pismo. Crkvene otce. Tomu Akvinskoga. Augustina. Mistike. Svetce. Neusporedivu baštinu umjetnosti, glazbe, filozofije, ćudoređa i duhovnosti. I iznad svega: Isusa Krista.

Svijet ne čeka još jednu organizaciju koja će ga slušati. Ima ih dovoljno. Svijet čeka nekoga tko će mu reći za što je stvoren.

Od Emausa do Jeruzalema

Možda evanđelje o učenicima iz Emausa naposljetku nudi najbolji uzorak izvorne katoličke sinodnosti. Krist hoda s učenicima. On doista sluša. Pita ih što im je na umu. Pušta ih da govore. Njihovu razočaranju daje se prostora. Do te točke, svaki sinodni priručnik mogao bi se s oduševljenjem složiti.

Ali tada se događa odlučujući trenutak. Krist ne potvrđuje njihovo tumačenje. On ga ispravlja. Otvara im Sveto Pismo. Uči ih kako razumjeti događaje. I konačno, prepoznaju Ga u lomljenju kruha. To je katolička sinodnost u svom najčišćem obliku.

A nakon toga, učenici ne ostaju beskrajno okupljeni u Emausu kako bi procjenjivali svoje iskustvo hoda. Ustaju. Vraćaju se u Jeruzalem. Izlaze propovijedati.

Sinodni tijek zapeo je u Emausu, i pitanje je može li se još uvijek izvući odande. Toliko smo zauzeti raspravom o tome kako bi Crkva trebala stupati zajedno da katkada zaboravljamo kamo ide.

Katolička Crkva na kraju krajeva nema potrebu za stalnom sinodom o sebi. Trebaju joj svetci. Biskupi koji poučavaju. Svećenici koji mole. Redovnici koji korjenito žive za Boga. Roditelji koji prenose vjeru. Mladi koji otkrivaju da je istina više od mišljenja. Bogoslužje u kojoj je Bog uistinu središnji. Ispovjedaonice gdje grješnici pronalaze oproštenje. Sjemeništa gdje se odgajaju ljudi spremni dati svoje živote Kristu. Katolici koji ne pitaju stalno kako bi se Crkva trebala prilagoditi svijetu, nego koji imaju hrabrosti pozvati svijet da ga Krist preobrazi.

Jer, ako ćemo pravo, Krist nije poslao svoju Crkvu u svijet s riječima: *Idite i posvuda priređujte sinodne postupke.* Rekao je: *Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju* [*Marko* 16, 15]. Tako je Crkva počela. I kad god bi se istinski obnovila, ponovo bi počela.

Sveti Otče,

Dopustite mi da ovo pismo zaključim istom mišlju kojom sam ga i započeo: **spasenje duša**.

Nadam se i molim se da pod Vašim pontifikatom ponovo postane jasno vidljivo da Crkva nije pozvana beskrajno raspravljati o sebi, nego naviještati Krista; ne odražavati duh vremena, nego voditi svijet prema vječnomu životu.

Upravo od Petrova nasljednika vjernici mogu očekivati da, usred pomutnje našega vremena, učvršćuje braću u vjeri.

Da nas podsjeća kako istina koju Crkva naviješta nije vlasništvo kojim možemo raspolagati po nahođenju, nego dragocjeno blago koje smo primili i moramo neokrnjeno predati dalje.

Da daje jakost svećenicima koji vjerno ispunjavaju svoj poziv, redovnicima koji su svoj život posvetili Bogu, roditeljima koji pokušavaju odgajati svoju djecu kao katolike protiv struje i mladima koji, upravo u vremenu relativizma, žude za istinom, svetošću, ljepotom i svemijenjajućom pustolovinom života s Kristom.

Moja molba Vama stoga je jednostavna: dajte nam jasnoću.

Kada svijet govori nejasno, neka Petar govori jasno.

Kada se Crkva umori od unutarnjih rasprava, usmjerite nas natrag na Krista.

Kada se izgubimo u postupcima i strukturama, podsjetite nas na naše poslanje.

Kada se bojimo naviještati Evanđelje u njegovoj punini jer bi to moglo uvrijediti modernoga čovjeka, podsjetite nas na riječi samoga Petra: *Gospodine, komu da idemo? Ti imaš riječi života vječnoga!* [*Ivan* 6, 68].

Sveti Otče, sve ovo pišem s iskrenim poštovanjem prema Vašoj službi i iz ljubavi prema Crkvi. Moja kritika sinodnoga tijeka ne proizlazi iz želje za sijanjem razdora, nego iz straha da gubimo dragocjeno vrijeme dok toliko ljudi više ne poznaje Krista.

Žetva je velika. Radnika je malo. Crkve Zapada prazne se, a istodobno novi naraštaji kao da iznova traže istinu i nadnaravno.

Upravo sada ne treba nam neodlučna Crkva, nego vjerovjesnička Crkva koja zna što je njezino blago i ne boji se to blago pokazivati svijetu.

Stoga se molim da Vaše papinstvo bude obilježeno obnovljenim usredotočivanjem na ono što doista čini srž svake istinske crkvene obnove: Krist, obraćenje, svetost, Euharistija, poevanđeljenje i spasenje duša.

Jer nakon što jednom sve sinode završe, svi se spisi napišu, svi odbori raspuste i naša imena zaborave, ostaje samo pitanje koje je istinski važno: Jesmo li ljude povjerene našoj brizi približili Isusu Kristu?

Neka vas sveti Petar zagovara. Neka vas Gospa, Majka Crkve, čuva pod svojom zaštitom. I neka Vam Gospodin podari mudrost, hrabrost i očinsku odlučnost da vodite Njegovu Crkvu u istini i ljubavi.

S osjećajima iskrena poštovanja, ujedinjeni u molitvi,

u Kristu,

pomoćni biskup ‘s-hertogenboschki

13. kolovoza 2026.

nizozemski izvornik, autorizirani engleski prijevod

O istoj temi

Dvojbe petorice kardinala Papi o gorućim pitanjima Sinode

kardinal Joseph Zen Ze-kiun, **Kardinal Zen o planu manipulacije na Sinodi**

nadbiskup Héctor Aguer, **Sinodni postupak – strašna Pandorina kutija**

biskup Athanasius Schneider, **Nova „sinodna Crkva“ potkopava Katoličku Crkvu**

Sinoda o sinodnosti nije lijek, nego simptom bolesti

Luisella Scrosati, **Iz sinodnih dvorana nitko ne primjećuje bijeg vjernika**

[1] *Prevoditeljska napomena*: *Parkinsonov zakon* naslov je satiričnoga ogleda povjesničara Cyrila Northcotea Parkinsona (1909.–1993.), objavljen 1955. Njegovi ključni nalazi bili su:

1. Posao se širi kako bi popunio vrijeme dostupno za njegov završetak. („Ako čekaš do zadnje minute, potrebna ti je samo minuta.“; „Dužnosnik želi umnožiti podređene, a ne suparnike“; „Praznina stvorena ljudskom pogrješkom uvijek se popunjava novim djelovanjem.“)

2. Broj radnika u javnoj upravi teži rasti, bez obzira na količinu posla koji treba obaviti (‘zakon umnožavanja podređenih’ i ‘zakon množenja rada’).

Tu je zakon beznačajnosti: „Vrijeme utrošeno na bilo koju točku dnevnoga reda bit će obrnuto razmjerno ukupnom iznosu.“ Naime, teme o kojima se najviše raspravlja u tijelu koje o nečemu vijeća

obično su one manje važne, gdje svi razumiju probleme.

Tu je i zakon plinova: „Rashodi rastu kako bi se uskladili s prihodima“ i „Troškovi uvijek rastu do granica prihoda“.

Tu je i zakon tromosti: „Odugovlačenje je najsmrtonosniji oblik poricanja.“